

Ruwvoer centraal in welzijnsonderzoek bij witvleeskalveren

Leonie Heutinck

De komende jaren gaat het PR de nodige aandacht geven aan het welzijn van de witvleeskalveren. Om dit onderzoek te realiseren is de helft van de bestaande vleeskalverenaccommodatie van het Proefbedrijf Vleesvee aangepast. Inmiddels is een testronde uitgevoerd waarin niet alleen de aanpassingen werden gekeurd, maar waarin tevens antwoord op een aantal praktische vragen werd gegeven.

Welzijn vleeskalveren

Begin jaren negentig kwam er een vleeskalverenstal voor 320 rosé vleeskalveren op de Waiboerhoeve. Gedurende zo'n vijf jaar zijn deze dieren onderwerp van studie geweest en de resultaten zijn samengevat in een thema-boek. Er is nog steeds onderzoek met dit type vleeskalveren, maar de capaciteit is inmiddels gehalveerd. De andere helft van de accommodatie is de komende jaren bestemd voor witvleeskalveren. Voor de vleeskalverhouderij zijn er belangrijke veranderingen op komst en ook al in gang gezet door regelgeving op Europees en nationaal niveau. Deze regelgeving heeft tot doel het welzijn van de dieren te verbeteren. Vleeskalveren ouder dan acht weken mogen in de toekomst alleen nog gehouden worden in groepshuisvesting, er moet een minimale oppervlakte per dier beschikbaar zijn, het ijzergehalte in het voer moet voldoende hoog zijn en ruwvoer en vers drinkwater moeten in het menu opgenomen worden. Om tot een goede invulling van deze regelgeving te komen is het nodig onderzoek te doen naar de effecten van genoemde maatregelen op onder andere de groei, gezondheid en de vleeskwiteit. Dit laatste is een belangrijk aspect, het product moet immers herkenbaar blijven voor de consument, en de kleur van het vlees speelt daarbij een belangrijke rol.

EU-project

Dertien onderzoeksinstituten, universiteiten en industriële organisaties uit vijf Europese landen hebben gezamenlijk een project opgezet, dat gedeeltelijk door de Europese Unie gefinancierd wordt. Doel van dit project is te onderzoeken hoe verschillende factoren in de productieketen van de witvleeskalverhouderij met elkaar samenhangen en welk effect deze hebben op zowel het welzijn van de kalveren als de vleeskwiteit. Hiermee kan dan worden vastgesteld

welke bedrijfsvoering in de witvleeskalverhouderij het meest gunstig is voor het welzijn van de kalveren en tegelijkertijd een vleeskwiteit garandeert, die overeenkomt met de wensen van de consument. Vanuit Nederland doen naast het Praktijkonderzoek (PR) nog een drietal organisaties mee: het ID-DLO, dat het project coördineert, en twee bedrijven uit de kalverindustrie, Denkavit en Navobi. Op de Waiboerhoeve zullen experimenten worden uitgevoerd, waarbij het verstrekken van ruwvoer centraal staat. Ook zal gekeken worden naar de interactie tussen ruwvoer- en wateropname, evenals de interactie tussen ruwvoeropname en de beschikbare oppervlakte per kalf. Waarnemingen richten zich onder andere op de voeropname, groei, gezondheid, het gedrag, de ontwikkeling van het maagdarmkanaal en eventuele beschadigingen daaraan, en de vleeskwiteit.

Aanpassing vleeskalverenstal

Begin dit jaar zijn twee van de vier afdelingen van de bestaande vleeskalverenstal aangepast voor het houden van witvleeskalveren. Er is dakisolatie aangebracht, een mechanisch ventilatiesysteem is ingebouwd en er is ook een melkvoersysteem geïnstalleerd. Indien nodig wordt er bijverwarmd. De melk wordt in emmers verstrekt, waarbij de kalveren vaststaan in een zelfsluitend voerhek. De melkemmaars kunnen van het voerhek weggedraaid worden, zodat ruwvoeropname uit een trog mogelijk is. Elke afdeling bestaat uit 16 hokken en kan maximaal 80 kalveren huisvesten. De hokafmetingen geven bij een groepsgrootte van vijf kalveren per hok een oppervlakte van 1,8 m² per kalf.

Testronde

Het onderzoek bij witvleeskalveren is nieuw op de Waiboerhoeve. Om een aantal redenen is daarom besloten dit project te beginnen met

een testronde. In de eerste plaats is deze ronde opgezet om na te gaan of alle aanpassingen aan de stal voldoen aan de verwachtingen en gestelde eisen. Met rookproeven werd duidelijk, dat de ventilatie goed is. De staltemperatuur bleef binnen acceptabele grenzen. Over het algemeen voldoen de aanpassingen goed. Ten tweede gaf deze testronde zowel onderzoekers als medewerkers van het Proefbedrijf Vleesvee de gelegenheid ervaring op te doen met het nieuwe systeem. Ten derde konden een aantal praktische vragen aangaande de ruwvoerverstrekking en -opname door deze testronde beantwoord worden. Deze testronde duurde van half februari tot begin augustus.

Ruwvoerverstrekking

In de ruwvoerproef, die deze maand van start gaat, zullen drie verschillende ruwvoersoorten in twee vormen worden aangeboden (gehakseld en gepelleteerd) in twee verschillende hoeveelheden (250 en 500 g ds/kalf/dag) vanaf een leeftijd van drie weken. De ruwvoersoorten, die waarschijnlijk verstrekt zullen worden zijn snijmaïs, maïskolvenschroot (MKS) en stro. Deze drie soorten zijn daarom zowel gehakseld als gepelleteerd in de testronde gevoerd. Een uitzondering betrof gepelleteerde MKS; in plaats hiervan werd pulp gegeven. Vooraf was onduidelijk of de kalveren in staat zouden zijn naast hun portie melk dagelijks 500 g droge stof ruwvoer op te nemen. In de testronde bleken de kalveren hier geen moeite mee te hebben. Echter de groepen die gehakseld en gepelleteerd stro kregen, bereikten dit veel later (op een leeftijd van 16-18 weken) dan de andere groepen, waar de maximale hoeveelheid op een leeftijd van 8-12 weken werd opgenomen.

Vastzetten

Een andere gestelde vraag, betrof de noodzaak de kalveren dagelijks vanaf het moment van ruwvoerverstrekking tijdelijk vast te zetten in het voerhek om zo de opname te stimuleren. Hiertoe werd in de testronde de helft van de groepen gedurende een uur na ruwvoerverstrekking vastgezet. Groepen kalveren die vastston-

den bleken meer met het voer bezig te zijn, maar er was geen verschil in opname met de groepen die niet werden vastgezet. In de ruwvoerproef zullen de kalveren daarom alleen tijdens de melkverstrekking worden vastgezet. Dit is noodzakelijk om competitie tussen langzame en snelle drinkers, die in één groep aanwezig kunnen zijn, te vermijden. In het belang van de proef moet ieder kalf eenzelfde portie melk drinken. Een aantal dieren had op jonge leeftijd angst om de kop door de vreetopening van het voerhek te steken. Daardoor moest zelfs in een aantal gevallen de vreetopening vergroot worden. Op latere leeftijd verdween deze angst grotendeels. In de ruwvoerproef wordt extra aandacht aan het vastzetten gegeven; kalveren zullen niet langer vaststaan dan nodig is voor de melkopname.

Ruwvoerproef

De ruwvoerproef gaat deze maand van start met twee volle afdelingen. Per afdeling zijn er 15 behandelingen: 12 ruwvoerbehandelingen door de factoriële proefopzet (3x2x2) met ruwvoer-soort, vorm, en hoeveelheid, en drie controlebehandelingen. In twee daarvan wordt alleen melk verstrekt, waaraan bij één groep ijzer wordt toegevoegd. Dit zijn de negatieve controle groepen. De andere groep is de positieve controle. Deze krijgt onbeperkt hooi bijgevoerd. In totaal worden 300 zwartbonte stierkalveren in deze proef ingezet.

Aangepaste afdeling voor de proeven met witvleeskalveren.

